

Egyenetlen közterhek Csongrád megyében

A legnagyobb adófaló Szeged

Munkatársainktól
Tíz éve léteznek helyi adók Magyarországon. De ezzel az eszközzel 1995 óta élnek előszere-ttel az önkormányza-tok. A helyi adóból szár-mazó, növekvő mértékű bevétel a település mű-ködtetését, fejlesztését szolgálja. Az önkormány-zati költségvetésnek mindössze 10-15 százalé-kát adják a helyi adók.

Csongrád

A súlyadó a gépjárművek esetében száz kilogrammon-ként évi 800 forint. Az általá-nos kommunális adó mérté-ke: évi 4 ezer forint. Válto-zatlan maradt (évi 2000 fo-rint) a külterületen és az Alsó-városban lévő lakások, a kül-területen lévő, nem lakásként használt épületek, valamint az önálló helyrajzi számmal ren-delkező garázsok után fize-tendő kommunális adó mérté-ke. Az önkormányzat tovább-ra is a maximálisan kivethető kétszázalékos iparüzési adó-kulcsot alkalmazza. Csongrá-don az ideiglenes iparüzési te-vékenységet folytató vállal-kozásoknak napi 400 forin-tot, egyéb esetekben napi 900 forintot kell megfizetniük. Az idegenforgalmi adó a tavalyi szinthez képest csak részben emelkedett. A tartózkodási idő után változatlanul 180 forint a személyenkénti – vendégéj-szakák alapján számított – ide-genforgalmi adó. Idegenfor-galmi célra használt épületek (például a Körös-toroki üdü-lőterületen lévő nyaralók) adó-ja négyzetméterenként évi 400 forint.

Hódmező-vásárhely

A vásárhelyiek gépjármű-adója a jármű minden meg-kezdet 100 kilója után 800 forint. A magánszemélyek kommunális adóját azoknak kell fizetniük, akik a naptári év első napján építménnyel vagy telekkel rendelkeznek. A helyi iparüzési adót (mely mértéke egységesen az adóalap 2 szá-zaléka) a város területén mű-ködő ipari tevékenységet vég-zők fizetik, feltéve, ha az nye-

Morál
Az adófizetési morál az utóbbi időben jelen-tősen romlott – példá-ul Csongrádon. A kint-lévőségek összege je-lenleg meghaladja a 70 millió forintot, ezért a jegyző szigorú intézke-déseket kezdeményez. Az adó behajtásakor az önkormányzat ed-dig még nem kezdemé-nyezte vállalkozások, cégek felszámolását, a hátralékosokkal foly-tatott tárgyalásokon ugyanis általában sike-rül kölcsönösen jó megállapodásokat köt-ni.
A vásárhelyiek adó-fizetési fegyelme jónak mondható.
A makói adófizetői morálról annyit mon-dott a jegyző, hogy jó. De a bevételek azért is folynak be pontosan, mert polgármesteri hi-vatal adókkal foglalko-zó munkatársai ponto-san végzik a munkájuk-at. A szigorról a helyi vállalkozók tudnának mesélni.

reség-, illetve jövedelemszer-zésre irányul. Építményadót az fizet – beleértve a város egész illetékességi területét –, akinek tulajdonában lakás vagy nem lakás céljára szolgáló épület és épületrész van.

Makó

A mezőgazdasági szem-pontból kedvezőtlen évek mi-att nem emelik a helyi adók mértékét, így maradtak a 2000-ben is érvényes rendeletek. A gépjárműadó minden megkezdett száz kilogram-monként 900 forint. Az iparü-zési adó Makón a törvényben meghatározott tételekkel csök-kentett nettó árbevétel két szá-zaléka. A magánszemélyek kommunális adója hatezer fo-rint ingatlanonként; az ide-genforgalmi adó 300 forint vendégéjszakánként; a földbér-beadásból származó jövede-lem adója a bevétel húsz szá-

A vásárhelyi polgármesteri hivatal adócsoportjánál szigorúan nyilvántartják a különféle adónevek alanyait. (Fotó: Tésik Attila)

2000. évi iparüzési és egyéb helyi adóbevételek alakulása a népesség számarányában

Önkormányzat neve	Ipárüzési adó bevételek összege	Népesség	1 főre jutó összeg	Egyéb helyi adók összesen	Egyéb h. adók 1 főre jutó összege
1	2	3	4	5	6
	Ft	Fő	Ft	Ft	Ft
Csongrád	222 926 908	19 351	11 520,18	19 431 161	1 004,14
Hmv.-hely	826 730 507	49 472	16 711,08	181 813 311	3 675,08
Kistelek	73 083 646	7 752	9 427,71	5 979 759	771,38
Makó	268 329 777	26 283	10 209,25	72 455 333	2 756,74
Mindszent	25 392 489	7 706	3 295,16	4 378 046	568,13
Mórahalom	26 828 383	5 668	4 733,31	11 011 693	1 942,78
Szeged	3 342 551 463	166 616	20 061,41	85 176 419	511,21
Szentes	399 258 750	32 122	12 429,45	87 606 287	2 727,30
Összesen:	5 185 101 923	314 970	88 387,54	467 852 009	13 956,77

zaléka. A telekadó, attól füg-gően, hogy külterületi, vagy belterületi telekről van szó, egy, illetve két forint négyzet-méterenként; társas vállalkozá-sok számára ötven forint.

A városban zajló fejleszté-sek zöme pályázati pénzből valósul meg. Ám még a nagy arányú címzett támogatás mel-lett is szükség van saját erőre. A sportcsarnoképítéssel kiegészített gimnáziumrekonstruk-ció egymilliárd-százmilliójában tíz százalék volt a saját erő, tavaly kilencvenmillió fo-rintot fizettek ki e célra, a helyi bevételekből.

Szeged

Szegeden négyféle helyi adóból származó bevétel nö-velti a város költségvetési ke-rejét. A több mint négymilli-árd forintot meghaladó összeg jelentős részét cégek, nagy-sok és az építési tilalom alá eső iparüzési adót a gyártott termékek értékesítéséből, illet-

ve a végzett szolgáltatásból származó nettó árbevétel alap-ján határozzák meg. Az ön-kormányzat kiadásainak fe-dezése megkövetelte, hogy más forrásból biztosítsák a hi-ányzó forintokat. Így, a telek-adó mellett, a nem lakás cél-jára szolgáló építmények után is adófizetési terhet rótt ki a város. Az idegenforgalmi adót azonban csak a vendégek tar-tózkodási idejére kell fizetni, az építmények után nem.

Szentes

A gépjárműadóra a szente-si önkormányzat nyolcszáz forintot határozott meg. A helyi adók között szerepel az iparüzési adó, az idegenfor-galmi adó, az építményadó és a magánszemélyek kommu-

nális adója. Az utóbbi kivéte-lével az adókat az önkor-mányzat működésre fordítja. Az iparüzési adó mértéke az adóalap két százaléka. Az ide-genforgalmi adóból származó bevételt az idegenforgalom infrastruktúrájának fejleszté-sére fordítja a város. Az adót azok fizetik, a városba jön-nek, minden itt eltöltött éj-szaka után 100 forinttal járul-nak hozzá a bevételhez. Az építményadó: 300 forint négy-zetméterenként évente. A ma-gánszemélyek kommunális adóját (évente 3 ezer forint) minden ingatlanulajdonos fi-zeti, akinek Szentesen lakása vagy építési telke van. Ezt is működésre fordította: isko-lák, kulturális intézmények, sportlétesítmények fenntartá-sára.

Fajtája válogatja

Munkatársunktól

Népszerű – az önkor-mányzatok körében – a helyi adó. A közteherviselés 1990-ben született módja azonban nem egyformán érinti a vál-lalkozókat, a polgárokat.
Minden önkormányzatnál létezik a gépjárművekre kive-tett közteher. Ennek mérté-kéről a helyi képviselő-testü-let dönt: a 600-tól 1200 forin-tig tartó sávon belül. A gép-járműadóból származó bevé-telen az önkormányzat és az állami költségvetés megosz-tozik: a legkisebb értéknek megfelelő összeg felét, vagy-is 300 forintot kap az állam.
A Pénzügyminisztérium-nak a témával kapcsolatos összegzése szerint a legel-terjedtebb közteher: a vállal-kozókra kivetett helyi ipar-üzési adó. A helyi adót beve-zető önkormányzatok 75 szá-zaléka iparüzési adót is kive-tett a vállalkozókra. Jelen-leg ez adja a helyi adóbevé-telek 85 százalékát. E terüle-ten az önkormányzatok bevé-telei az előző évhez képest ta-valy 10 százalékkal nőttek. Ennek egyik oka, hogy egy-re több képviselő-testület döntött úgy, hogy ezen adó-fajta mértékét a törvényben megadott maximális érték-ben, vagyis 2 százalékban határozza meg.
A helyi adóbevételek kö-zött a második legnagyobb tértelt az építményadó jelenti. Ez a fajta adót ki lehet vetni lakóingatlanokra, de nem la-kást célját szolgáló építmé-nyekre (garázsra, üzlethelyi-ségre) is. Az egyik lehetőséggel az önkormányzatok 10, a másikkal 21 százaléka élt.

Vidéki adófajtának mond-ják a szakemberek a kommu-nális adót. A magánszemé-lyek kommunális adóját az önkormányzatok 60 százalé-ka alkalmazza. A kommuná-lis adóként legfeljebb 12 ezer forint gyűjthető be évente.

A helyi adó lényege, hogy újabb forrást nyisson, mely-nek segítségével működtet-hető, szerencsés esetben pe-dig fejleszthető a település. A fejlesztések zöme pályázati pénzből valósul meg, de e támogatás mellett is szükség van saját erőre, amit a helyi bevételekből lehet előterem-teni.

Nem csak az adók fajtája és mértéke, de az adóból származó helyi bevétel nagy-sága alapján is egyenetlen az országról rajzolható kép. A helyi adóbevétel Budapest-en a legnagyobb: 93,6 mil-liárd forint. Ezzel a főváros a helyi adóbevételek 42 szá-zalékát tudhatja magáénak. Az egy lakosra jutó adóbevé-telek alapján is a fővárosé a fő hely: egy budapestire 51 ezer 573 adóforint jut, az or-szágos átlag: 22 ezer 184, a megyei átlag: 15 ezer 839, míg a Csongrád megyei 17 ezer 23 forint. Tehát egy té-rség gazdasági erejét is jelzi a helyi adóbevétel.

Munkatársunktól

A vállalkozások helyi terhe-it a kedvezmények és az adó-mentesség körének bővítésével igyekeznek az önkormányzati képviselő-testületek csökkenteni. Például Csongrádon a 10 millió forintot meghaladó építési beruházások összegével az adóalap – annak legfeljebb 10 százalékáig – csökkenthető. Szintén kedvezményben része-sülhetnek a legalább 30 új mun-kahelyet létesítő kis- és közép-vállalkozások a beruházásuk üzembe helyezésének évében, legfeljebb az adófizetési kötele-zettségük 10 százalékáig. Az adózók változatlanul felajánl-

hatják az iparüzési adójuk tíz százalékát a helyi civil szerve-zetek meghatározott körének. A kedvezményezettek ez évben összesen mintegy 20 millió fo-rinthez juthatnak. A kommuná-lis adó alóli mentességek nem változtak, így a három vagy an-nál több gyermeket nevelő csa-ládoknak, valamint a hetvenedik életévüket betöltött lakosoknak nem kell kommunális adót fizet-niük, amennyiben a városban egy adóköteles ingatlanl rend-elkeznek. Kedvezményként ér-vényesíthetők a kommunális cé-lú befizetések összegei, vala-mint a beruházások utáni ked-vezmények. A csongrádi képvi-

selő-testület a májusi ülésén to-vábbi kommunális és helyi ipa-rüzési adókedvezményekről dönt, ez utóbbi a környezetvé-delmi ipari parkba betelepülőket érinti majd kedvezően.
Vásárhelyen a kommuná-lis adó fizetése alól mentessé-get élveznek – többek között – a tanyák, a lelkészlakások, a 3 évnél kevesebb időre léte-sített átmeneti, ideiglenes építmények, a szükséglaká-sok és az építési tilalom alá eső telkek is tárgyi adómen-tesseget élveznek; a beépítési

szándékkal megszerzett építé-si telkek is a megszerzés évé-től számított negyedik év utolsó napjáig; az állattartásra szolgáló épületek, s az ezek-hez kapcsolódó raktárak, tá-rolók, illetve a növényter-mesztéshez szükséges épüle-tek és tárolók, a szerszámos-kamrák, a tüzelőtárolók és a lomkamrák. Ha egy lakótel-ken több lakóépület áll, akkor is csak egy után kell adót fi-zetni. Alanyi mentesség jár azoknak, akiknek az egy főre eső jövedelme nem éri el a

nyugdíj mindenkori minimá-lis összegének 80 százalékát, s azoknak az egyedülálló nyugdíjasoknak, akiknek a havi ellátása nem haladja meg a mindenkori öregségi nyugdíj minimális összegét. A vállalkozók kommunális adója alól a kezdő vállalkozó az első évben adómentes, a kezdő mezőgazdasági vállal-kozónak pedig a vállalkozás megindításának évében, s még tizenkét hónapig nem kell helyi adót fizetnie. Az ipari parkba települők csak az

adó felét fizetik az első 12 hónap során.

A helyi iparüzési adó fize-tése alól Vásárhelyen mentes-séget kap az, akinek az árbe-vétele nem éri el a félmillió forintot, illetve az az öster-melő, akinek a bevétele nem haladja meg az egymillió fo-rintot.

A legjelentősebb helyi be-vétel Makón is az iparüzési adóból származik. A vállal-kozók a befizetett adójuk ti-zenkét százalékáról dönthetik el, melyik helybeli civil szer-vezet, egyesület munkájának támogatására szánják. Ily módon tavaly 12 millió 349

ezer 93 forint elosztásáról döntöttek közvetlenül az adó-zók.

Szentesi érdekesség, hogy az építményadót a vállalkozó-nak módja van levonni az iparüzési adóból.

A szegedi önkormányzat adókedvezményekkel ösztön-zi a vállalkozókat új munka-helyek létrehozására. A nagy értékű beruházást végző cé-gek pedig három évig fizetnek csökkentett összegű iparüzési adót. A közgyűlés döntésében szerepet játszott Szeged fejlő-désének, a foglalkoztatási le-hetőségek bővítésének előse-gítése is.

Kedvezmények csokra